

ikke, om den maa ansees for heldig eller ikke, indgribe forstyrrende i Handel og Wandel; thi det vil vel erkjendes, at enhver Forandring af Tolden medfører Uleilighed og Tab for de Enkelte, som i Tillid til den engang forandrede Toldlovgivning nu have gjort Indkjøb eller indrettet deres Omsætninger.

Jeg troer derfor, at vi maae tage denne Anordning, som flere lignende, som en politisk Nødvendighed, og jeg formener derfor ogsaa, at man bør undlade at nedsette en Comitee til Drøftelse af denne Sag, fordi man derved vilde give de Principer, som ere fulgte ved Toldgrændsens Ophævelse, og som udtale sig i de i Lovudkastet indeholdte Toldsatser, en Sanction, som jeg ingenlunde nu vil sige, at de ikke fortjene, men som jeg troer, Rigsdagen ikke bør give dem, fordi det af politiske Grunde ikke staar i dens Magt at drøfte dem i deres Heelhed og fulde Betydning. [Jeg havde ønsket, at det havde været angivet i denne Lov, ligesom jeg ogsaa havde ønsket det med Hensyn til Loven om Brændevinsafgiftens Indførelse og Consumtionens Ophævelse, at disse Love kun skulde bestaae, indtil de internationale Forholds endelige Ordning tillod at drøfte disse Gjenstande paa en saadan Maade, at ogsaa Slesvigs Repræsentanter kunde faae den forfatningsmæssige Andeel, som tilkommer dem, i deres Bearbejdelse; men Saadant er nu engang ikke antydet her i Loven. Jeg veed meget vel, at, ifølge det Initiativ, som tilkommer Rigsdagen, og ifølge den Ret, som Ministeriet har til at underkaste ethvert Lovgivningsspørgsmaal en ny Forhandling, saa vilde disse Forhold, naar de internationale Forhold først ere ordnede, igjen kunne komme frem; men jeg troer, at det havde været bedre, om det udførelseligt havde været betegnet, at disse Love vare forelagte ifølge en politisk Nødvendighed, og at der i dem havde været fastsat en Termin, da de nødvendigtviis maatte komme under fornyet Drøftelse.

Formanden: Det specielle Spørgsmaal om Nedsættelse af et Udvalg vil blive at afgjøre, naar nærværende Behandling af Lovforslaget er sluttet. — Rigsdagsmanden for Holbek Amts 2den Valgfreds har Ordet.

Scherning: Jeg kan i Gæt og Alt

tiltræde det Foredrag, som vi nylig have hørt; det er ganske vist, at det var en Sag af stor Vigtighed, som kunde have været behandlet ved denne Leilighed, men, som det her er blevet sagt, er fuldstændig afgjort iforveien, nemlig om det System, som vi her opretholde, i det Hele passer for Danmaakt. Det er min Overbeviisning, at et Land, beliggende som Danmark, som har dettes Frembringelsesgrene og commercielle Stilling, og som bestaaer af saamange adspaltede Øer, ikke passer for et Toldsystem som det nærværende, men maa gaae ind i et meget mere fuldstændigt Frihandelsystem, maa søge at vinde sin Stilling i Europa, som om hele Landet var en Frihavn. Jo mere vi nærme os et saadant System, jo mere ville vore naturlige Kræfter faae Anledning til at udvikle sig. Det er en skjæv Anskuelse, troer jeg, naar man antager, at vort industrielle Liv skulde udvikle sig ved et Toldsystem som vort nærværende. Vi have havt meget strengere Toldsystemer i en Række af Aar, vi have seet mange Summer offerede paa at udvikle et industrielt Liv her i Landet, men vi have ikke seet det, førend ganske andre Betingelser ere komne det til Hjælp; Betingelsen for det industrielle Liv er Industriens Nødvendighed og Mulighed; en talrig Befolkning, lette Handelsomsætninger, overflødende Capital, det er det, som først maa komme, førend Industrien kommer. Vore Industriegrene, de, Naturen har givet os, ere vort Agerbrug og vor Søfart, og, naar vi skulle benytte dem rigtigt, maae vi saalidet som muligt lade os indfrænke af et Skatteopkrævningsystem, som ikke passer paa vore Forhold.

Nothe: Skjøndt jeg i Almindelighed kunde være enig med den Rigsdagsmand, som sidst havde Ordet, naar han udtalte, at Danmark skulde stræbe saameget som muligt at tilegne sig et Frihandelsystem, troer jeg dog, at disse almindelige Bemærkninger, eftersom Diebliftet ikke tillader nærmere at gaae ind paa en Discussion af den Maade, hvorpaa de skulde forstaaes, let kunde give Anledning til Misforstaaelse, idet enhver Forandring, som skete i en saadan Retning, ikke alene ikke burde ske uden Hensyn til de bestaaende Forhold, men vistnok heller ikke burde gives en saadan Ud-